

1 Úvod

Tematická zpráva podává informaci o dalším postupu transformace bývalých zvláštních škol, které se v souladu s § 185 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů staly od 1. ledna 2005 základními školami, základními školami praktickými¹ a základními školami speciálními².

Ve školním roce 2009/2010 byla provedena inspekční činnost ve 171 bývalých zvláštních školách (dále „ZvŠ“) za účelem zjištění dopadů úpravy zakotvené školským zákonem na vzdělávání v těchto školách. Souhrnné poznatky byly zpracovány v tematické zprávě³.

Inspekční zjišťování navázalo na tematické šetření a kontrolní činnost ze školního roku 2009/2010 a vycházelo z Plánu hlavních úkolů inspekční činnosti na školní rok 2011/2012 (oddíly 6.3, Kontrola správnosti statistického výkaznictví a vedení školních matrik, a 7.2, Veřejnosprávní kontrola vybraných škol a školských zařízení).

Souhrnné poznatky z tematických šetření v uplynulém školním roce jsou zpracovány na základě následné kontrolní činnosti ve 41 školách, ve kterých byly zjištěny nedostatky při předchozí inspekční činnosti, a dotazníkového šetření ve 210 bývalých ZvŠ zaměřeného na podporu sociálně znevýhodněných žáků a romských žáků v tzv. vyloučených lokalitách. A to v návaznosti na vysoký podíl romských žáků (35 %) zařazených v programech zpracovaných podle přílohy upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením (dále „LMP“), který byl zjištěn při inspekční činnosti ve školním roce 2009/2010 a který byl podle stanoviska veřejného ochránce práv ze dne 20. dubna 2010 shledán diskriminačním.

Ve zprávě jsou též uvedeny poznatky z dotazníkového šetření, ve kterém odpovědělo 158 ředitelů bývalých ZvŠ z celkového počtu 210 dotázaných škol. Pro srovnání bylo do dotazovaných škol zařazeno 146 škol, ve kterých byla uskutečněna tematická inspekce v roce 2009/10.

Východiska tematické inspekce a způsoby hodnocení jsou podrobněji uvedeny v příloze č. 1.

¹ Základní školy, které jsou zvláště zřízeny pro žáky s lehkým mentálním postižením, jsou pro účely svého označování dle ustanovení § 5 vyhlášky č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů pojmenovány jako základní školy praktické. Citované ustanovení zahrnuje základní školu praktickou mezi typy speciálních škol.

² Ve smyslu § 5 písm. f) vyhlášky č. 73/2005 Sb.

³ *Souhrnné poznatky z tematické kontrolní činnosti v bývalých zvláštních školách. Praha, březen 2010.* (Zveřejněno na: <http://www.csicr.cz>.)